

MOFTUL ROMAN

Nr. 26.—DUMINICĂ, 23 SEPTEMBRIE 1904.

20 BANI NUMÉRUL

DIRECTOR, I. L. CARAGIALE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA LA TIPOGRAFIA «EMINESCU» STRADA SĂRINDAR, 10

Domnul Ministru de Răsboiū plecând la manevrele de toamnă.

Avis cititorilor noștri

Numărul nostru de față este ultimul care apare — nu vă încrunțați, d-lor abonați — în formatul acesta.

Incurajați, adică, mai drept, descurajați de mersul revistei noastre pe timpul verii, ne-am hotărât, după mature chibzuiți, să facem jertfe noi pentru a ne ridica prestigiul compromis în așa numita *morte saison*. Aceste chibzuiți ne-au făcut să întârziăm cu o zi apariția numărului acestuia.

Dela numărul viitor „Moftul Român” va apărea în format puțin mai mic, — nu vă încrunțați, d-lor cititori — în 16 pagini, conținând prin urmare mai multă materie și mai multe desene, — și va apărea de două ori pe săptămână, Miercuri și Sâmbăta.

Prețul abonamentului va rămâne același, 10 lei pe an, 6 lei pe șase luni.

Prețul unui exemplar va fi 15 bani.

Un cuvânt

Cu adîncă părere de rău ne facem datoria să anunțăm apropiata apariție a unui nou confrate umoristic, *Zeflemeaua*, care va eși de joia viitoare odată pe săptămână sub direcția d-lui George Ranetti, publicistul bine cunoscut.

De ce, cu adîncă părere de rău?

1° fiindcă George Ranetti e nevoit să ne lase pe noi: împrejurări neatințate de voința lui și încă mai puțin de a noastră, îl silesc să dea la lumină *Zeflemeaua* — și

2° fiindcă *Zeflemeaua* ne va fi un concurent în adevăr redutabil.

George Ranetti este un om de spirit în cel mai sever înțeles al cuvîntului, și prin urmare știm că n'are să se supere de laudele meritate ce din toată inima i le aducem aici. Rar se poate găsi un colaborator atât de valoros și așa de conștiințios, și poate și mai rar un camarad mai bun și mai inimos. Articolele lui, totdeauna pline de vervă caldă, au făcut onoarea coloanelor noastre. Ca dracușorul Spiridus, care se arată în două locuri de-odată și'n deosebite înfașisări, amicul nostru colabora cu deosebite iscălituri la două gazete, la *Epoca* și la

Moftul Român, cu egal talent, cu acelaș întreg devotament, cu aceeași deplină onestitate profesională; și desigur, că și la ziarul serios lipsa amicului nostru trebuie să fie regretată ca și la ușurateca noastră revistă.

De altă parte, fiindcă 'l cunoaștem pe d. George Ranetti, știm că *Zeflemeaua* nu va fi un concurent care să ne dispute cu prea puțini sorți de izbândă atenția și simpatia publicului cititor.

Asta nu ne'mpiedică însă, ca bunii camarazi ce i-am fost și ca bunii confrăți ce'i vom rămănea în totdeauna, să urăm întreprinderii amicului nostru succesul pe care'l merită un om de spirit și talentul lui într'o țară, în care nu prea calcă birjile oamenii de talent și de spirit.

Și *aproposito* de aceasta, îi urăm *Zeflemelei* tot succesul cu atât mai sinceră căldură, cu cât și noi și amicul nostru știm că'n țara noastră, unde lipsa de merit nu prea 'mpiedică succesele, încă e loc pentru ca mai multe merite să trăiască — prost, nefiind fi-rește destul loc pentru ca unul singur să trăiască binișor.

Trăiască dar *Zeflemeaua* și pe lângă ea și *Moftul Român*!

CARAGIALE

O lecție

Madame Belle mère mă 'ntreabă azi
Cu fața încrunțată
Dacă 'mi înșel din obicei
Nevasta'mă adorată...

Eu îi răspund: Parole sacrée,
Maman, băeat cu minte
Ca mine n'ai să mai găsești
De-acuma înainte!...

Dar nu știu cum ea mă zări
C'am dat o s'erutare
Unei blodine cu tendinți
Către emancipare.

O! pentru asta am primit,
(Dar e curat scandal)
O lecție, ce m'a făcut
Barbatul ideal!

Ferbea văzduhul ca un iad
De țipet, de șrapnele...
Dar mi-a trecut pe-un an întreg
Durerea de măsele!

MENELIC

Tînărul jurnalist

Cu buzunarele îndesate de gazete și manuscrise, cu joben și monoclu, junele Tică Popescu-Galați, se plimba într'o zi în fața Conservatorului, flirtând cu viitoarele «artiste», promițându-le că o să le pue în gazetă, că o să le facă reclamă, că viitorul lor depinde numai de el: e cronicar teatral la «Trompeta Dimineții».

Deodată zărește o blondă; cum Tică se înnebunește după blonde, hop după ea.

— Scuzați, d-ră; dacă nu mă înșel, sunteți elevă a Conservatorului.

— Da de unde știți?

— Vai de mine, noi să nu știm, jurnaliști?

— Ah! domnul e jurnalist.

— Da, d-ră, sunt la dispoziția dv.

— Ah, d-le, să mă crezi că nu țiu de loc la reclamă...

— Totuși vedeți, d-ră, că reclama este sufletul comerțului; dacă Sarah, Mounet, Coquelin, Irving, Levinschi și mulți alți au ajuns celebri, apoi d-ră numai nouă trebuie să ne mulțumească.

— Așa e, dar vezi, d-le, nu țiu s'ajung celebră și...

— Nu doriți reclamă; prea multă modestie, d-ră; de altfel modestia caracterizează pe artiștii celebri.

— Asta e acuma, m'ai făcut artistă și celebră încă.

— Dacă nu sunteți, o să deveniți, d-ră; d-voastră promiteți foarte mult, v'o spun franș.

— ?

— Urmați comedia?

— Nu.

— Tragedia?

— Nu.

— Atunci?

— Canto.

— A da, da, îmi aduc aminte; v'am auzit la Ateneu. Aveți o prea frumoasă voce și cântați cu mult farmec și sentiment.

— Se poate, dar vezi că eu d'abia astăzi m'am înscris în Conservator.

— !!

GERARDO

POLITEȚE

Un căpitan își serba ziua onomastică; soția sa cheamă pe *vistavoii* și 'i dă instrucție:

— Ascultă, Ioane, la cucoanele cele mai simandicoase să le dai câte două perje (dulceață) la cele mai așa, numai câte una.

Pe când musafirii erau în p'er, Ion vistavoii face erupție în salon și întrebă cu glas puternic:

— Care s cele cu două perje (prune) și care cu una, c'coniță?!

DAGO.

MARE RĚU

— Vezi domnu-acela, care-acuma
Și-a dus mâna la pălărie?
Ei bine, de a lui figură
Ei sunt gelos la nebunie!

— Cum, ești gelos, dar bine,
Nu vezi ce slut e chipul său?
— Așa cum este el, figura-i
L'a ocrotit de-un mare rău:

Nevastă-mea, când era fată,
El a cerut-o pentru sine;
Dar chipul lui nu-i plăcea fetei,
L'a refuzat... m'a luat pe mine!

CAIR

Prima Ieturghe

Din cercul nostru intim nu lipsia niciunul la apel și, animați de un generos vin alb, scos din pivnița amfizionului, ne întreceam în znoave și ghiduși. Cuvintele de spirit și alusiile răutăcioase se încrușau în aer, subliniate din când în când de sgomotoase hohote de ris. Doamna X. făcea onorurile de gazdă. Strânsă într'un corsaj de mătăsiică albastră, care-i contura de minune talia de libelulă, se strecura ușor, ca o viziune, printre scaunele oaspeților, risipind cantități inepuizabile de zimbete și atențiuni asupra fiecăruia.

— Ia stați puțin cu fleacurile, zice deodată părintele Pafnute, un popă scurt și burtos, sculându-se din colțul unde stătuse până atunci retras, fără să zică nicio vorbă. Mi-ați împuiat urechile cu bazaconii voastre și treabă mare e tot n'am înțeles. Ce tot dărdăiți atâta în limba voastră păsească? Stați mai bine să vă spuți eu o poveste adevărată; cam caraghioasă, nu e vorba, dar cu atât mai bine, că văz că voi alteoaia nu căutați decât să vă faceți chef de ris.

Amuțirăm instantaneu cu toții. Părintele Pafnute, un bun prieten al cercului nostru, e cam seump la vorbă, dar când se hotărăște să pălăvreaască, e o grădiniță de om și face delicia ascultătorilor. E destul ca intenția de a vorbi să se trădeze pe buzele sale rumene de popă trăit bine, pentruca imediat să ne tacă fleanca și să ne ascuțim urechile.

— Bravo, părinte, zice cuconița de gazdă, pe când un suris de satisfacție îi luminează fața. Iată ce va să zică a deveni cineva indispensabil. Dar nu-ți uita vorba...

Părintele Pafnute suride și el măgulit, netezindu-și firele rebele din barbă; își trage scaunul ceva mai spre mijlocul salonului, se reasează tacticos punând picior peste picior și, plin de eclesiastică gravitate, reîncepe astfel în mijlocul atențiunii generale:

— Mă, ciofingarilor, eu o să vă spuți, da să nu ridoți de mine, că vă dau lui Belzebub de pomână.

— Vai de mine, taică părinte, da se poate? protestăm noi, aruncând în aer gesturi mari de indignare.

— Se poate, nu se poate, asta o. Do acu eți am cuvântul, să nu vă mai aud pliscul.

Sunt câțiva ani deotenei. Eram deja diacon și, în așteptarea hirotonisirii mele ca preot, eram obligat să iau parte în fiecare zi la celebrarea slujbei religioase din anumite biserici. Mă îmbrăcasem pentru prima oară în vestmintele preoțești și mă închipuiți ușor că o trecere așa de repede de la hainele noastre costelive la îmbrăcămintea largă și gravă a clerului mă făcea să umblu cam jonat pe stradă. Cu potcașul mai eu seamă m'am obișnuit foarte

greu. Adesea, distrat, puneam mâna să mi se scoat din cap, spre a răspunde la salutările prietenilor. Asta aducea un zimbet ironic pe buzele cunoștințelor și mă făcea să mi pierz și mai tare cumpătul. Lipsa bordurilor permitea soarelui să mă izbească în ochi. Mi se părea că lumea numai la mine se uită. Apoi noviciatul meu la biserică, sub supravegherea severă a arhiereului, era foarte ostentivă. Trebuca să stați în picioare dela 5 dimineața până aproape de 11, luând parte la diferite acte ale ceremoniei. Când eșiam din biserică, cădeam de oboseală și mă grăbiam să ajung acasă spre a mă odihni.

Intr'o zi, după eșirea dela slujba Ieturgheii, mi se întâmplă o aventură nostimă, care mă face să riz de câteori mi-aduc aminte de ea. Cu prilejul ăsta am câștigat eu primii bani ca cleric. Inchipuiți-vă: Mergeam liniștit pe stradă, amărât că arhiereul amăna din zi în zi hirotonisirea mea ca preot, el știe pentru ce motive. Deodată auz în urma mea niște pași ușori, grăbiți, și o voce răgușită, de femeie, care zicea:

— Părintele, părintele, ia stați.

Imi încetinesc puțin mersul și întorc capul să văz cine mă strigă. Era o femeie bătrână, coclă și beată moartă. Deabia se ținea pe picioare. Intr'o mână avea o bucată de carne de porc, al căreia sânge spălăcit îi mănjise degetele noduroase și pline de bătătură. Cealaltă mână o întindea către mine, pe de o parte ca să mă facă să stați pe loc, pe de alta ca să își menție echilibrul, tare compromis de rachiul ce băgase în burtă. Ochii ei turburi de beție și bătrânețe erau holbați către mine. Mi-am întors cu scârbă capul și vroiam să mi urmez drumul, când zgripțoroica naibii, citindu-mi gândul, o ia fuga pe șapte poteci și mă ajunge. Cât p'aci să cază peste mine. D'abia am avut vreme să fac un pas înlătur, ca să nu mă umple de sânge.

— Hei, drăcie! imi zic în gând, ce naiba o fi vrând asta? Și plin de teamă arunc o privire furie în jurul meu, să văz dacă nu mai asistă și alții la acea scenă. Strada, spre norocul meu, era goală. Un singur măturașor își vedea în liniște de treabă la oarecare depărtare. Am căpătat curaj și i-am zis, răstit:

— Mă rog, ce vreți? Te-ai îmbăt la cărciumă și acu te legi de oameni pe stradă? Cată-ți de treabă, ori puți un gardist să te ducă la secție.

— Să avem pardon, părintele dragă, zice atunci baba atinsă, căutând să se menție într'un echilibru foarte nestabil. Nu sunt beată de loc, da, știți, de loc. Am bătut o leacă, ca să-mi mai uit de necazuri, da eu nu sunt bețivă, ferit-a sfântul.

Și pe când protesta că nu e beată, gura ei dulnea grozav a rachiului.

— Dar bine, atunci ce vreți? zic eu ceva mai calm, încercându-mă să păstrez distanța necesară între hainele mele noi și pumnul plin de sânge al babei.

— Vreați să-ți pup mâna, părintele, răspunde tartarița și, înainte ca eu să am timp să mă retrag membrul amenințat de balele ei spurcate, ea imi și înhățase mâna dreaptă și mi-o pupa de foc. Am avut mare noroc că mi s'întina carnea cu mâna stângă. Altfel, nief vorba, și-ți fi trecut carnea dintr'o mână într'alta și m'ar fi mănjit ca pe dracu.

— Am scăpat estin, imi ziceam în gând, și mă progăteam să plec înainte, când, deodată, bețivul îi vino o nouă idee.

— Știi ce, părintele? Tot-ți-am pupat eu mâna, ia să-ți dai și o Ieturghe. Și înopo să se scoțesească în buzunarul dela spate.

Mie imi venia să turbez de necaz, dar ea să nu provoc scandal, o lasam să facă ce vrea. După o răscolire îndelungată, scoate în afrișit o basma murdară și, dintr'un capăt al ei, desnoadă un franc.

— Hei, părintele dragă, n'at noroc, rân-

jește baba; n'am schimbă. Da, stați, nu face nimic; mă duc să schimb la Herșcu în colț. Carnea, ea să nu mă încerce, o s'o înfigi colea în grilaj, iar Sf. ta să mi-o păzești, pină mă întorc. Da să fiți cu ochii în patru, să nu mi-o fure cineva, că dai de belea cu mine. Ți-am spus.

Și baba dracului, după ce înfige ghimotocul de carne într'o bară ascuțită a grilajului, pleacă, împleticindu-se, spre cărciuma din colțul străzii. Eu rămân cu gura căscată. Iată-mă și păzitor de carne! O clipă mă gândesc s'o las, naibe! și să mă văz de treabă. Dar dacă i fură cineva carnea și, atunci, baba se ia după mine? Așa e c'o pătesc cu nebuna? Mai bine să stați pe loc, tot nu mă vede nimeni. Și pe urmă, vr'o cincizeci de bani, drept Ieturghe, ce, sunt de colea?

În timpul acestor reflexii, auz pași apropiindu-se. Mă uit într'acolo și o sfeclesc. Era un cunoscut al meu, absolvent de seminar, care trebuca să se facă diacon în ziua în care eu aveam să mă preoțesc. Mă întorc imediat cu spatele spre grilaj și iau o poză indiferentă.

— Ce faci aici, părinte Pafnute? mă întrebă prietenul.

— Ce să fac? Mă uit și eu, să văz poziția locului.

— Ce spuți, bre? Nu cumva vreți să-ți cumperi case prin mahalaua asta? Dacă e așa, hai cu mine să-ți arăt eu niște case strașnice și eftine. O să-ți placă!

Și prietenul vrea să mă ia la braț. Eu nu știam ce să fac, mai ales că, tocmăi atunci, din partea opusă venea, fluerând, un picuț de băiat; pe semne, zărise ghemul de carne și se apropia să văz ce e. Mi-am luat i-nima în dinți și i-am spus prietenului toată șiretenia. Acesta a făcut întâi ochii mari, iar când i-am arătat și carnea, spânzurată de grilaj, a isbucnit într'un ris nebun, de nu puteam să-l mai opresc. Picuțul se oprise pe trotuarul de vis-à-vis și, par'că presimțind adevărul, imi arunca priviri sardonice, în care se amesteca și o dorință strașnică de a șterpeli bucata de porc.

Toomăi se întorcea și băbușca mea dela Herșcu, bălăbănind din mâni și bolborosind cuvinte neînțelese. Desigur, mai turnase ceva pe gât, căci se împleticea și mai gozav. Ce credeți că mi-a dat? Marea cu sarea!... douăzeci de bani, dintre cari unul găurit. I-am luat și pe ăia și, zicând boda-proste că am scăpat de nebuna, am plecat cu prietenul, care se pornise iar pe ris.

Iată cum am câștigat prima Ieturghe.

AL.

Versuri și Proză

— Ești soare, ești luceafăr, stea,
Cea mai divină creatură;
O! lasă-mă, voi să-ți serut
Do mi de ori micuța-ți gură!

Și senuțu tău provocător
După cămașa decolată,
Aș vrea să-l string, aș vrea să-l mușc,
Simt o ardoare nonfrănată.

— Ei, domnule, prea te-ai întins!
Ia fi la locul dumitale
Că nu-ți ești cu mi-ostă muștină —
Să nu mă scoți din balamale!

Bea-ți vinu în tilmă, c'apoi strig
La dumnealui și el nu-ți ești;
Eu nu sunt d'alea care crezi...
Eu sunt femeie maritata!

cuc.

Intre amanți

(Scenă contradictorie)

Alecu: 27 ani, frumos, cu barbă castanie, tenul alb, figură de artist. Șade trântit pe canapea; palid, are aerul foarte oboșit.

Viorica: 17 ani, șade lângă dânsul pe un fotoliu, nervoasă, cu ochii umezi, palidă.

Sunt orele 10 seara.

Viorica (din ce în ce mai iritată) **Alecule!** Ți-a venit franțuzoaica, **Alecule!**... am văzut-o... mi-a spus și căpitanul erii, când te căutam nebună prin tot orașul... Trei zile... trei zile să-l caut!... ai dispărut cu dânsa... te-ai ascuns de mine, **Alecuțule!**

Alecu...!

Viorica: Tacă, sigur că tacă... ce poți să spui?... I-ai spus ei destul de trei zile... ah! ce nenorocită sunt!

Alecu...!

Viorica (plângând) *N'o iubești?! ba o iubești, miserabile, pe dânsa, care nu simte nimic pentru tine! Ți-aduci aminte acum un an, când a plecat la Paris, și te-a lăsat disperat? A stat acolo, fără să-ți pese de oftările d-tale. Cine te-a mângâiat și ți-a șters lacrimile? Eă, eă nenorocita și acum... acum s'a întors și ca un nenorocit te-ai asvirlit iar la picioarele ei. Nu zic dragoste pentru mine, dar cel puțin nițică demnitate să fi avut, nițică mândrie... Și-a bătut joc de tine și eă... eă...*

Alecu...!

Viorica: *N'am făcut nimic pentru tine?! Să nu zici așa, miserabile, că uite, icoanele 's față și te trăsnește Maica Domnului... Știi bine că ți-am jertfit tot, tot... am uitat casă, rude, prietenie, ca să mă duc nebună după tine, ingratule!... Și care mi-a fost răsplata? La prima ocazie m'ai înșelat nedemn, **Alecule...** și cu cine... cu o franțuzoaică, cu o biciclistă... (isbucnește în plâns nebun).*

Alecu...!

Viorica (resemnată, se duce la oglindă); *Ce palidă sunt... voi muri. Ce bine ar fi să mor... la ce să mă trăiesc... (cu glas blând) Alecuțule, adu-ți aminte de zilele cele frumoase, când ne plimbam pe Șosea, când râdeam și petreceam amândoi la lăptărie cu prietenii tăi. Ții minte când pictai astă primăvară, în grădina la „Voci”, iar Viorica ta ședea lângă tine și te sêruta. Câte nu'mi spunea atunci și ce fericit eram!... Și azi!... oh! ai milă, Alecuțule, și las'o... las'o... (și cade în genuchi).*

Alecu...!

Viorica (se ridică) *Ah! nu vrei... nu vrei? Ei bine te voi sili, o s'o slujească... da... o să-ți mușc urechile... nasul... și să vedem cum o să-ți mai placă (mai iritată) o s'o sgarăi, o să-ți sparg capul, o să-ți scot ochii...*

Alecu...!

Viorica: *Nu-ți pasă?! Știi că nu-ți pasă... o s'o iubești s'asa... Ei bine, o să te împușc, îți dau foc, iar ei li ard*

dar v'omor p'amândoi... adică nu, nu-mai pe ea, pe ea, hiena care vine să mi te ea din brațe. O s'o plîngă mult, mult...

Alecu...!

Viorica: *Zici că nu vei plînge... ba vei plînge, miserabile, lacrimile toate și eă voi sări de bucurie, v'zându-te chinuit în iadul care mă arde acum pe mine...*

Alecu...!

Viorica: *Veți găsi alta?... așa, zici că vei găsi alta? Dar te voi urmări ca umbra pas cu pas... Sacrificiu? Vorbești de sacrificiu? Dar care alta va mai face pentru tine ce am făcut eă? Am renunțat la un viitor frumos... puteam să ajung departe, departe, căci eram premiantă la conservator... Acetriță zici? Da, acetriță, artistă mare... aș fi continuat studiile la Paris... aș fi ajuns o stea, dă... o stea. Era să am avere mare, mare de tot și nume de artistă strălucită..*

Alecu...!

Viorica: *Ce, ai aerul să zici că pot și acum să plec? așaaa! Prevedeam răspunsul ăsta și mi pare bine că mi dai ocazie să mă explic... Nu, miserabile, acum numai pot să fac nimic... e prea târziu... Am întrerupt studiile de dramă și de canto ca să mă duc nebună după tine... Mi-ai compromis viitorul, onoarea, averea, numele... fericirea (plînge cu hohote și leșină).*

Alecu (sforăe)...!

CAIR.

Idilă lângă rîu *

Apa la matcă și Românul la teapă.

Populăr

Lîngă rîu am stat și'n valuri
Chipul mi l'am oglîndit;
Ingrozit de dalba mi față,
Rîu'ndată s'a oprit!

Maî uitându-mă odată,
— Dorul tîner să'mi ali
Rîul o luă la fugă
Spre isvor!... Un lung s...

Imî scăpă din peptul fr:
— Vai, ursită neagră, r
Iar o cioară de bărbie
Mă ciupea și căreacă!...

*) Indignată de impietatea red-sului literar, care a introdus că absolut nepotrivite în o poezie Madam Smara ne-a trimis-o n făcut-o dintru'nțăi, făcînd totod mai gîngăse ale noastre sentimente ca să-i publicăm versurile în M. ceeace noi facem cu foarte mul

EPIGRAM

Doamna X... p'eri și v
Zic vecinîi, — din orgoli
Adev'eri' însă altul:
Doamna X... e'n mare

DIN MIZERIILE GLORIEI

Consecințele unei laude

Cine trăește în Iași, trebuie să știe că există în localitate o societate culturală, artistică și științifică sub firma *Arhiva*, și cine iubește știința și arta, trebuie să fi citit, fără îndoială, revista lunară *Arhiva*. Această revistă, apreciată în special de către colaboratorii ei, e în general azilul tuturor lucrărilor cari, fiind prea serioase, n'au putut figura în gazetele noastre cotidiene, lipsite de orice fond de serioșitate.

Ei bine, d-lor, această revistă bine-cuvîntată de toată lumea serioasă e blestemată de un singur om serios.

De ce? Veți vedea.

Acest om a fost odată ofițer de infanterie cu gradul de locotenent.

Alexandru P. Vojen, căci astfel îl chiamă pe fostul ofițer, în tot timpul carierei sale a dat dovezi de un puternic geniū militar, specializându-se mai cu seamă ca un bun *instructor* la cîmp.

— Va ajunge departe, a spus-o odată colonelul său.

Oh! dacă n'ar fi existat *Arhiva!* Dar, când pe un ofițer român îl paște un păcat, toată armata română nu'l poate salva.

Un geniū—de sigur în grad superior—într'o noapte, pe când viitorul general, desbrăcat de tunică, cu capul aplecat pe o fășie de hârtie, se gîndea profund să găsească cuvinte ca să lovească în suflet pe aceia care n'a știut să răspundă la apelul inimei sale, îi comandă:

— Fă versuri...

Junele ofițer, executînd fără să mai discute ordinul geniului său superior, aliniă, pe dosul unei liste de subzistență a comp. a IV-a, în coloană de marș, două batalioane de versuri civile.

Atît de mult a pătruns, această poezie, în sufletul *adresantei*, o damă din lumea mare și mare în ani, încât într'un avînt de legitimă admirație nobila femeie a a-lergat, tremurînd de emoțiune cu manuscrisul în sîn, la distinsul ei amic d. X, membru marcant din societatea *Arhiva*.

Poezia fu citită în fața tuturor membrilor. Nu le-a fost dat niciodată pereților săleii *Arhiva* să fie martori la un așa mare succes literar.

Președintele societății, d. A. D. Xenopol, rectorul Universității și eminentul nostru istoric, luînd mîna, care a scris versurile, a strîns-o zicînd: (textual)

— Opera d-tale, d-le Vojen, nu'i o operă; e un *capo-d'operă*. Să nu faci alta în viață decît să scrii versuri!

În ziua aceea chiar ofițerul ș'a înaintat demisia.

Astăzi toți îi zic: poetul; ofițerul nu mai există.

Ziua scrie, noaptea scrie, dimineața scrie iară. În stagiunea trecută a Teatrului Național, s'a reprezentat piesa sa *Căminul*.

Actorii eșeni neputând, însă, pătrunde spiritul piesei și profunda ei psihologie, după cum afirmă și d. Xenopol în *Evenimentul* din 12 Ianuar, 1901, această operă a căzut, aruncând în disperare și pe nefericitul autor, care se bizuia să tragă, din reprezentarea piesei, un beneficiu echivalent cu leafa sa de locotenent, pe un an de zile.

Nefiind cel puțin rentier, poetul secolului viitoare regreta că, din elegantul ofițer Vojen, ajunsese acum un pârlit... bohem, fără ordonanță, fără soldă și fără popotă la Cazarmă.

— Rău a făcut Xenopol, spuneau invideoșii, cari au surprins lacrimi de disperare în ochii poetului nostru.

Și eu l'am văzut într-o zi pe autorul *Căminului* pe scările Universității. Desnădejdea era săpată pe fruntea lui palidă; din ochii lui isvorați săgeți aprinse.

— Are să se întemple o nenorocire, gândeam eu, dacă va întâlni pe rector.

Dar rectorul vine din fundul unei săli; răspunde grav la saluturile studenților și zimbește la ale studentelor. Trezându-se în fața disperării, se oprește:

— Curaj, amicul meu. Scrie înainte. Meritul trebuie să triumfe!

Poetul plecă trist, cu capul plecat... A trecut un an d'atunci. N'am mai auzit vorbindu-se nimic despre Vojen. Il credeam emigrat în America.

Eri, însă, citesc în *Evenimentul* un articol semnat: A. D. Xenopol.

E un raport, în care d. Xenopol, în calitate de membru al comitetului de cercetarea pieselor prezentate Teatrului Național, se referă asupra dramei *Zadarnic* de d. Alex. Vojen.

Raportul, fiind prea lung pentru coloanele *Moftului*, mă mulțumesc să reproduc numai câteva pasaje destul de serioase chiar pentru cei glumeți.

Iată ce spune, între altele, d. Xenopol vorbind despre drama poetului Vojen.

«Dacă însă subiectul este vrednic de luat aminte, modul tratării lui e absolut superior. Nu cunoaștem în literatura românească (și chiar în cea străină, era trecut în manuscris, dar aceste cuvinte au fost scoase de către corectorul gazetei, din ordinul d-lui Prasin, prim redactor al *Evenimentului*, care în alte timpuri a scris versuri franțuzești) o dramă scrisă cu atâta avânt al gândirei, cu rostiri așa de puternice, care redați silnicele lupte ale sufletelor împătimate cu așa putere și bogăție în icoane.

Acțiunea este foarte bine susținută, crescând la fiecare act în interes și încordare; iar actul al cincilea este o adevărată capodoperă scenică și literară. Fețele ce apar pe scenă sunt toate foarte bine caracterizate și ciocnițele între ele es din însăși firea lor. Apoi autorul urmărește în scenă însuși mersul lăuntric al desfășurării patimilor, introducând astfel un element nou în tehnica dramatică, anume psihologia dinamică, pe când autorii de până acum se mulțumesc a zugrăvi numai urmările chipurilor de a fi a unor ființe date și aceasta prin punerea în scenă unor scene psihologice de căpetenie».

Recomandăm, deci, cu tot dinadinsul această lucrare, care va îmbogăți repertoriul dramatic românesc cu o operă de merit absolut, nu numai relativ.

Primiții, vă rog, etc.»

(80) A. D. Xenopol

Alarmată de această senzațională descoperire, făcută de eminentul nostru istoric, toată suflarea artistică din Iași porni, ca într'un pelerinagiū, la locuința genialului poet.

Dar, ce trist spectacol pentru pelerinii!

Cu degetele înfipite în părul său valvoiu, neîntrecutul dramaturg sta cu privirea perdută într'un colț al camerei sale triste și goale. La intervale regulate pronunța cu un accent de o teribilă amarăciune:

— Nicī Shakespeare, nicī Schiller, nicī Ibsen! Nimeni, absolut nimeni, nu m'a putut ajunge!

S'apoi cădea într'o reverie neagră.

Credeam că 'nebușese...

CAZABAN

Pe Catafalc

In van m'acuzi tu, Firfirice,
Că'mi este capul ea de tale;
Cu densusul eū mă simt ferice,
Și scriu... și scriu... Pe Catafalc!

In van mă rizi tu că pe stradă
Ca'n străchini, melancolie, cale...
Romane 'mi vin în cap grămadă,
Și scriu... și scriu... Pe Catafalc!

In van mi-acuzi de pete lira;
Mi-a curățit-o bine Falk,
Și geniū sunt!... Ta-rera-rira!...
Și scriu... și scriu... Pe Catafalc!

Iuliū Dragomirescu

Pentru conformitate

FIRFIRIC

Un Poet

Căldura mă gonise la umbra unui castan stufos din grădina Icoanei. Așezat pe-o bancă, priveam florile albastre ce isvoraū din funul de țigare și dădusem friū liber fanteziei mele aprinse, năbădăioase. Ridicam un mândru și mareș castel în Grenada și, când tocnaī doream să-i pun acoperișul, trecera unuī om pe dinainte'mi mă opri din lucru. Binaua'mi rămase astfel neînterminată. O umbră de necaz mă învâli și începuī să'l urmăresc cu privirea. Se reîntoarșe.

— Imi permiteți, domnule?

— Cu toată plăcerea, adăogaī, și-i dădu- să și aprindă țigara, al cărei blazon auriū părea că s'fidează modesta mea «damă», care se roși pe dată.

S' așeză lângă mine și intrarăm în vorbă. În intimitatea, pe care Ńi-o dă expansiunea în unele împrejurări, am discutat de toate. Alături de proiectele îndrăznețe ale convorbitorului meu de a exporta găște tăiate în Amsterdam, m'a silit să'mi confesez ideile mele literare. Proclamam și nimiceam geniile reputate în literatură cu o ușurință înspăimântătoare de critic.

— Faci poeziī, domnule?

— Nu!

— Eū fac!

— Imi pare bine de prețioasa cunoștință ce am făcut în persoana d-voastră, îi spusei p'un ton melodramatic și' privii mirat.

— Da! Am făcut, fac, și voi face!

Gândul ăsta de a fi cunoscut, mare celebru, de a-Ńi pronunța numele toati lumea, — mândria de a te arăta pe stradă când treci, în semn de admirație mă obsedează, mă chinuește neînterupt. Dorul acesta mi s'a pironit ca idee fixă în minte, pe care simt că mi-roade, după cum microbul unei boal incurabile 'Ńi roade organismul. Idee aceasta nu'mi mai lasă niciun moment de liniște, de libertate; nu pot să mă mă interesez de nimic. Nu mă sim plăcere pentru cel mai mic lucru. Ah Gloria! Gloria! Singură e eternă, în destructibilă; pe aceasta o doresc d vreme nețărmarită. Dacă noi pierim ea rămâne și lumina ei ca un astru monstruos radiază pe mormintele noastre.

Dar, a-propos, vreī să'Ńi citesc ceva

— Cu multă plăcere!..

Un teanc de hârtii, mășgălite de li tere scālambăitate, așezate în coloane se înfățișă ochilor mei. În ele și inche gase El ideile ce trebuiaū să'l ridice p piedestalul idealului său mult visat gloria.

În urmă, ne-am despărțit.

Ca amintire mi-a lăsat versurile d mai jos, pe care le dau tiparului cu mențiunea: «Pentru concursul *Moftulu Român*».

Să luăm aminte:

FUNEBRĂ!

E trist când gândul sboară'n cer,
Iar corpul zace'n pae ude,
E trist când visurile pier,
Când plângi și nimeni nu te-aude.

În vanitatea visului
E trist când soarele-a apus
Pe veci, și tu de dorul lui
Privești nemângăiat în sus.

E trist, istovitor, amaric,
Când floarea răsărită'n drum,
Își risipește'n vânt zadarnic
Fermecătorul ei parfum.

E trist când te deștepți și sbieri
Că'Ńi fost înmormântat de viu,
Și'nfiorat de spaimă pieri
În umbra rece din sicriū.

DALL.

Fragmente

— din jurnalul intim al unui poet cu viltor și cu plote.—

15 Septembrie. — În urma recomandățiilor din scrisorile lui tata ca, sau să'mi aleg o meserie, sau să'mi vèz de școală, m'am decis să mă fac poet.

17 Septembrie. — Am fost azi să'mi cumpăr o mașină de frezat, o perie și un tub cu cosmetic, căci cu apă curată nu reușam să dau părului neorindual artistic absolut necesară unuī poet.

18 Septembrie. — Un prietin, care exercită de mai multă vreme profesia mea, mi-a preconizat o rețetă admirabilă, mai ales pentru genul pe care mi l'am ales, o rețetă pentru confecționarea poeziilor.

Ea constă în adunarea cuvintelor exotice dintr'o poemă macabră, menită să tulbure digestia băcanilor.

Ca mai cu șic mi-au părut următoarele: chimera, marasm, ciolan, femur, tendon, sepulcral, frenezie, oase, sânge, ghehene, epidermă, marmorean, ftizie, nevropat, almea, hecatombă, sfînx, tenebros, fantasmă, virulent, microb, corifeu, eterodox, felină, gypaet, etc. Strângînd un capital mare de cuvinte de felul celor de mai sus, restul vine dela sine; de pildă:

Chimera cu obraji clorotici,
Cu aripi negre de strigoî,
Cu tine-aducî năprasnic rol
De efemerî flori erotici!..

21 Septembrie. — Azi am cumpărat de la Alcalay un top de hârtie și niște creioane pentru o serie de „șchițe cu creionul“.

25 Septembrie. — Zi plumburie. Zi neagră. Mă gândesc cu durere la pletele mele superbe, pe care le voi pierde la recrutare. Ce instituție stupidă și armată!

B. CRISTACHE

Inaugurarea din Dealul Spirei

(In galop și fără ritm).

La Mitropolie,
Prin parohie
Clopotărie.
Ceasul nou
Lumea plouă,
Din mahalăle
Curg haimanale
Spre Dealul-Spirei.
Fata Zamferei,
Strașnic pudrată
Și colorată
Cu suliman,
Șade la geam.
Nisip pe stradă,
Lume grămadă,
Imbulzeală,
Nădușeală,
Dame turtite,
Babe strivite,
Fete ciupite
Dar neclintite.
Doamne'n corset,
Spiru Haret,
Berechet!...
Tribuna plină
Geme, suspină,
O grindă crapă
Subt greutate.
— Ce este frate?
— Proptele adu,
Adu într'una, —
Cade tribuna
Subt Dom-Paladu.

Vêlul dispăre;
Pompieru-apare...
E mort, sërmanul,
Țara' salvează,
Și trâmbițează!

Trompeta unde's,
Unde's să sune,
Tunul să tunc?!
Muzică nix!
Entusiasm kix!
O! prea tirziu
V'ați deșteptat,
Tobele bat.

Curat
Rahat!

Discursuri: trei!
Asculți, de vrei,
Banalități,
Antichități...
Sturdza pornește
Ș'astfel vorbește:
„Un evanghelist
Cam pesimist,
A zis cândva
Grăind așa:
Să ne iubim,
Să mărturisim...
Iubitul Rege
Trăiască, vere,
Căci ne aduse
Iar la putere!!

Trec fiecare
In defilare...
Copiii: ura!!
Turue gura,
Școlile toate
Trec înțepate;
In fine-armată
Disciplinată
Cu tricolorul,
Urlă poporul!
Trec veterani
Orbi, schiopî, sërmanî!
Sunt aclamați,
Aplaudați,
Felicitati!...
Decât paradă,
Plimbări pe stradă,
Ar vrea mai mult,
Bêtrâni cum sunt,
O pensioară...
N'au pară chioară!
Căci decorații,
Ovații,
Le-a dat o sumă
Patria mumă:

Intr'o birje șade
Polihroniade:
... Poesii, tirade...
Din Deal lumea pierde.
In curînd-tăcere,
Imprăștiere...
La revedere!

PE LAC

Mă aflam în vilegiatură la Măgurecele Otelleșeanu, în gazdă la d-nă Aspasia R., o tină văduvă. Nimic nu mi s-a părut periculos ca aceste inconsolabile ființe și mai ales când la acest pericol se mai adăoga un cap mititel, ascuns între bucle aurii, o guriță mică, niște ochi... plus un cârd de puț bunî de pus în figură, mămăliguță cu unt sau lapte, etc.

Ei bine, nu puteam să rămân recela invitație: «Rămâi, d-le Chic, imi faci mare plăcere. Desigur că nu puteam să refuz o doamnă ca doamna Aspasia R.

atât de ospitalieră!.. Primele zile se strecurară pe nesimțite. Petrecui mai mult decăt admirabil. Doamna era de o amabilitate neîntrecută. Intr'o duminică seara imi propuse — spre a mai varia petrekerile—să facem o preumblare pe lac.

Nu puteam să refuz plezirul doamnei din mai multe motive, dintre cari unul mă îndemna să primesc cu amîndouă mâinile.

O preumblare pe lac, seara, singuri. Ceva poetic!..

Primii. Plecarăm. O barcă pe mal ne aștepta. O ajutați să se sue și o urmați. Eă trebuia să conduc barca. Doamna se așeză alături de mine. Ajunserăm pînă la mijlocul lacului fără accident. Barca oscila încoace și încolo. La fiecare oscilație, doamna se înspăimînta și căuta în mine un sprijin. Deodată o vîd că îngălbinește, trece prin cele trei culori naționale și... leșină în brațele mele...

— Doamnă, se răstoarnă barca, — o avertizai eu.

Ași, doamna tremura, coprinsă de un acces de nervi.

— Boala la modă, mal-ul de mer—pardon, de lac—imi zisei eu. Ce să mă fac? Doamna nu voia să se deștepte. Uitasem de bucuria cu care primisem această preumblare. Venii în ajutorul gasdei mele, lăsând barca în voe, căci o sfeclisem. Dacă doamna are gustul — un gust cam prost — să dea ortul popii, ce mă făceam eu? Aveam să fiu acuzat de o crimă, de care habar n'aveam! — Și-apoi doamna era atât de ospitalieră, făcea o mămăliguță și un ostropel...

— Doamnă, deșteaptă-te, pentru Dumnezeu!..și'i frecai tîmplele cu apă din lac, în lipsă de Eau de Cologne.

Ea deschise ochii mari—par'c'o vîd—și, lipindu-se de pieptul meu, șopti lan-guros:

— Te iubesc, te ador!..

Poftim! asta'mi mai trebuia acum...

— Sărută-mă!—urmă ea rugătoare, întinzînd buzele.

Sunt servil față cu d-nele și d-șoarele; ș'apoi când doamna Aspasia mă ruga, nu puteam să'i refuz plezirul. Mă executai. Credeam că voi stinge focul, dar din contra, doamna, care pînă mai adineaurea era holnavă, acum, sprintenă, mă cuprinse cu brațele, sufocându-mă cu sărutările. Barca oscila grozav.

Cu toate că suportam atacul cu hăr-băție, totuși nu mă putui abține să nu strig, în mijlocul deliciului:

— Doamnă, bagă de seamă, se răstoarnă barca!..

— Pe viață și pe moarte!..—răspunse ea, urmîndu-și asaltul... și barca oscila meruți.

Vorbisem într'un ceas rîu, căci deodată barca, hăst!..

Se apleacă într'o parte și amîndoi, brațe în brațe, ne pomenirăm în apă!

Înțelegeam să fac dragoste — doamna Aspasia era frumoasă, — să fac o preumblare pe lac și dragoste în barcă chiar: dar să fac baie, o baie rece și plină de murdărie, asta nu mi venea la socoteală. Grație lacului, care nu era adînc și școalele mele de inot, putui să mă salvez pe mine și pe doamna.

Petcu...? să-i rămâie clironomie când o muri bețivul, căldărușa și datoriile dela „Moartea vânătorului“, unde bea toată ziua și toată noaptea pe catastif și joacă tabinet cu ginere-seu și cu alți spînzurați... cu ginere-seu, de! cu Tache Hengeru, care are antipriză de flașnete în Popa Tatu și iarna vicleimuri cu olteni!

Tînerul.—Lasă, mamișo!... Nu 'mi mai dă mâna pentru ca să ții nevastă fără zestre; mai ales că a fost o nenorocire acu, cu ocazia bugetului pe 1901—1902, că pe am devenit că m'a dat suprimat pe 1 Aprilie.

Avocatul.—Și ce salariu aveai?

Cocoana.—Marea cu sarea! Avea și el 150 lei pe lună... și l-a suplimatară; cu 150 lei ai lui o să se procopsească statul! În mațe să le stea 150 de franci! l-a suplimatară că l-a nsemnat Anpotrofagu, suplima-le-ar Dumnezeu luminițele ochișorilor din cap, s'ajung să 'i vîz orbeți pe toți cu mînușita întinsă pe strada Clementii la colțul lu Butculescu! L-a supl...

Un fecior (intră și, întrerupînd impreciațiunea mamei) Conașule, poștiți la dejun.

Avocatul (se scoală) — In sfârșit, mai veniți în zilele astea pe la mine; ne vom mai consulta; poate să găsim ceva... A! nu cum-va ai vreo scrisoare de la soția dumitale?...

Cocoana.—Hehei! câte! de când trata amor (iar la ureche; dar avocatul e prea nalt și cocoana nu'l ajunge din picioare.)

Tînerul.—Ba, am vre-o trei, de când eram astă toamnă cu domnul inspector trimis în anchetă în Dobrogea... Am stat vreo trei săptămîni, și dumneei era strașnic de supărată că nu-i trimeteam mereu parale...

Avocatul (ca avînd o idee luminoasă) — Bravo! vino mîne poimîne dimineața cu scrisorile... poate să avem șansă... cine știe? poate să avem mare șansă!

Feciorul (intrînd iar) Conașule, se țesește.

Avocatul (mînînd pe cei doi clienți cu binișorul pînă la ușe, i scoate afară din biuro; în vestibul, cocoana, rîzînd, țrea să-i spuie ceva la ureche; avocatul o depărtează, și pleacă spre sufragerie).

Cocoana (pleacă făcînd cu ochiul)

Tînerul (urmîndu-o, netezindu-și jobenul cu mîneca)—Stai, mamișo, nu așa lute!

(Stîrșitul în numărul viitor)

Bilete de plăcintă

Economii! Economii!
Am mai spus-o și-o repet.
Cocoană, înțeleaptă și:
Economii în buget!

Prea multă pudră puî p'obraz,
Redu-o fără regret,
Realizînd dintr'un plaiavaz
Economii în buget.

Voî amanți! Dar... să-i criză?

Doi amânți: și Ics și Zet!!
Ce-i luxu-asta de marchiză?
Economii în buget!

Mausul, zău, faliment e.
Joacă, soro, tabinet!
Dă pasențe inocente!
Economii în buget!

Toată ziua tocî din gură,
Nu poți ține un secret:
Scoate vorba cu măsură!
Economii în buget!

Soțu ți-l picni buclucu,
'Și-a pus ceasul amanet,
Lasă naibi cauciucu!
Economii în buget!

ECONOMII...

Directorul «Moștului Român» fusse numit impieगत la Regia Monopolurilor Statului, două luni după venirea partidului conservator la putere, în 1899. Imprejurări politice, asupra cărora, chiar dacă ne-am permite, n'avem de-camdată loc să desbatem, au făcută revie la putere partidul liberal.

Țara trecea printr'o criză ne mi pomenită: trebuia degrab găsită o soluțiune care să restabilească față cu Europa creditul mai mult decăt compromis al regatului român, amenințat a fi pus sub interdicție ca ori-ce tîne stricat și risipitor. Atunci s'au propu trei soluțiuni:

1. Imposite indirecte fără economii;
2. Imposite directe și mici economii;
3. Mari economii și mici imposite directe și indirecte.

Această a treia soluțiune — a liberalilor — a convenit M. Sale Regelui; M. Sa Regele a chemat pe liberali la putere, și astfel, firește, aceeași soluțiune a convenit și țerii.

Atunci, individul numit de conservatori în slujbă, ca recompensă pentru mici servicii aduse prin publicitate în opoziție, a primit de la noul director general al Regiei, onor. d. C. Mănescu, următoarea adresă, cu data de 30 Martie, când printr'o stranie prevedere, primul număr al «Moștului Român» ieșise la sub tipar:

D-lui I. L. Caragiale, Registrator, etc.,

Domnul meu,

Postul de Registrator ce ocupați în administrațiunea centrală fiind suprimat prin bugetul exercițiului 1901—1902, cu regret vă facem cunoscut că rămîneți în disponibilitate pe ziua de 1 Aprilie 1901.

Director general,
C. Mănescu

Acel «cu regret» era prea delictă vorbă, ca să nu merite un răspuns politic. De aceea, directorul revistei noastre se grăbește a răspunde dlui director general al Regiei prin numărul acesta:

D-sale D-lui Director General al Regiei M. S.

Proa stimato domnule,

Încetog și, dacă voiți, împărtășos și chiar cîngretul dv. pentru aceea ce mi-ați făcut

cunoscut pe ziua de 1 Aprilie. Trebuie însă să ne resemnăm: țara are atîta nevoie de economii! Când mă gândesc că numai prin suprimarea postului meu de registrator, regatul face o economie enormă! Dv., ca om de calcule, veți înțelege îndată.

În adevăr, eu primeam efectiv pe lună lei 389, bani 50; asta face câte 4674 lei 40 bani pe an. Ei! dacă slujeam 30 de ani, asta făcea 140,220 lei; dacă apoi, după acei 30 de ani, sluiți fără să fi fost lovit de vre-o penalitate, care să mă facă a'mi perde dreptul la pensiuine, m'ași fi retras, regulîndu'm'ă acest drept, și ași fi profitat de el încă, să nu zic alți 30 de ani, dar măcar 25, câte 300 lei pe lună, 3600 pe an, și asta face un condei de 90.000. Care va să zică; 140.220 lei, leafă, și 90.000, pensiuine, fac un total de 230.220 lei.

Să nu regretăm dar, stimato domnule, când prin sacrificiul nostru, fie chiar silit, se poate aduce atîta folos statului, înecat aproape în ruină prin atâtea risipe, atâtea lefuri exagerate și pensiuini exorbitante.

Convins că împărtășiiți și dv. sentimentele mele patriotice sunt și rămîn al dv. devotat servitor.

I. L. Caragiale

fost impieगत clasa I în ad-ția centrală R. M. S.

P. S. — Știînd că administrația centrală a R. M. S. are pe de o parte o sumă alocată în bugetul său pentru abonamente la ziare și deosebite reviste, iar pe de altă parte face, în ziare și reviste, publicațiuni în interesul serviciului de exploatare, — profit de ocaziune, prea stimato domnule Director General, spre a vă ruga să bine-voiți a onora și revista noastră cu un abonament și să-i primiți și ei oferta pentru publicațiuni și anuinciuri ale Regiei. Mai ales în această privință, cred că administrația dv. ar face bine, în interesul său, să trateze și cu noi, pretențiunile noastre fiind cu atît mai modeste cu cît tirajul nostru e foarte însemnat și foaia noastră, ca ebdomadară, citită cu multă insistență și atenție în toate straturile sociale.

Cu tot respectul,
I. L. C.

UN MURIBUND

Cînd l-am întîlnit, a treia zi de Paști, pe amicul meu, în loc de tradiționalul „Christos a înviat!“ sau mitocănescul „bonjur“, m'a întîmpinat cu un oftat adînc, prelung, înfiorător.

— Ce-i, Matache?

— Mi-e rău, mă! mă prăpădesc: toată nopticica n'am dormit.

— Ce ai?

— Mi se pare că am cancer la stomac. Și își pipăi abdomenul spre a da par'că o confirmare indiscutabilă acestui lugu-bru diagnostic.

Ne așezărăm la o masă.

— Doi țapi! zic eu.

— Mersi, nu iașu nimic. Atît mi-ar trebui în halul în care mă găsesc. Poate un coniac... Uf ce crampe îngrozitoare!

— E drept, ești cam galben.

Matache își privi mîinile, consternat.

— Sunt galben?

— Nu tocmai tare—mă grăbesc eu să adaog—nițel, o paloare ușoară...

— Să știi că am gălbîinare! La sigur!

Îl privii cu o profundă compătîmire și cu spaimă mă gîndeam la oribila perspectivă a doliului național ce amenința țărișoara noastră, așa de săracă în

Avocatul. — Apoi asta nu 'i un motiv... Trebuesc motive...

Cocoana. — Par'că dumneatale ce treabă ai? să le găsești! Nu mai vrea să trăească cu ea și pace bună! bărbat e! de unde nu, își ia căciula și pleacă... Iaca.

Avocatul. — Bine, pleacă; dar femeea îl urmează, trebuie, are chiar datoria să'l urmeze.

Cocoana. — Să poștească!... Iacă'i vine lui pofta să meargă unde a n'țarcat mutu iapa, tocma colo unde tot spune la „Universul“ că se bate zice cu Englezii... boerii ăia, (rizând) ce fel de boeri ai dracului ori fi și ăia! încinși cu tei ca la Fefe! (rizând crescendo). Să meargă după el!... să vază ea pe dracu!... răsboiu e ăla, ce? te joci, țapo? nu 'i caută că e fata lui Popa Petcu! (ride cu multă poftă; s'apleacă s'apuce de gît pe avocat și să'l tragă cu urechea la gura ei; avocatul face la vreme o mișcare inteligentă și scapă. Ea face mișcarea ei grațioasă cu cele trei dejte, întâi pe buze, apoi la stomac) Ei! da, uitasem... Anghelica!.. Da' (închide ochiul stîng și cu un zîmbet plin de intenție) ai înțelegut unde bate vorba Tarsiții priotesii! (face mare haz și fumează cu multă poftă)

Avocatul. — Lasă, te rog, cocoană istoriile dumitale. Lasă'l pe dumnealui să răspundă la întrebări; altfel nu pot sezisa speța (cătră tînerul). Mă rog, să vedem. Ce plîngerî positive și întemeiate pe probe putem s'aducem înfrăsoției noastre?

Cocoana. — Berechet!

Avocatul. — Cum?

Cocoana. — Cu martori.

Avocatul. — Ce-or să spuie, de exemplu, martorii?

Cocoana. — Ei, bravos! dumneata ce treabă ai? să 'i învești ce să spuie.. Martori găsim noi.

Tînerul. — Mai întâi, domnule avocat, ei vreau să dau divorț, fiindcă n'o mai iubesc pe dumneei...

Avocatul. — Dar dacă dumneei te iubește?

Cocoana. — (pufnind) Em... p'! (face din buze un sgomot onomatopeic.)

Tînerul. — Și este luxoașă.. și...

Avocatul. — Da, amice, te cred; dar atea nu sunt motive..

Cocoana. — Jur eă ca mama lui!

Avocatul. — Em... p'! (face același sgomot din buze ca preoteasa mai sus; apoi cătră tînerul) Poți să dovedești un adulteriu? înțelegi ce va să zică un adulteriu...

Cocoana. — Știi că mi-ai plăcut aici?

Avocatul. — Apoi nu e așa, cocoană. Știi cât e de greu să stabilești elementele pentru proba legală a adulterului?

Cocoana. — Ei, bravos! (se repede rizând la urechea avocatului; acesta se dă degrabă într'o parte. Mișcarea grațioasă a cocoanei.)

Tînerul. — Dumneei, domnule avocat, am martori, umblă toată ziulica pe la tanti ale dumneei; știu eă ce face dumneei pe la tanti ale dumneei? că dumneei are vreo patru tanti.

Cocoana. — Olio! ce spu, țapo? nu zici cinci?.. ba încă șase! (volubil) pe Răduleasca, pe Popeasca, pe Ioneasca, pe Oțoapeana, pe Hurdubiloaia, pe Popeasca aialtă a lui Mache al popii Zamfirache, de 'i mai zice și Ampotrofagu, că a băgat spaîma în maală! uite așa umblă cu patacele și cu basamacu 'n cap, când fu la alegeri, de-a spart capu lu bietu Guță Băncuță, (cu volubilitate crescândă) fiindcă nu

vrea să fie ca oții ăștia, de-a venităr putere, fi-s'ar fi stérpit sémēnta de liberali! auzi liberali, ca să nenorocea o lume care se hrănea...

Avocatul (plictisit) Ți!... Ce-are alacuma politica?

Tînerul (rugător) Lasă, mamă!

Avocatul. — Lasă, cocoană!

Cocoana (cu forță) Nu las! nu vrea să las! (trîntind țigarea în scrumieră foarte sentimentală, obidindu-se treptat pînă la lacrimi) că dăca nu am mîrșă alți copii, și să'l véz nenorocit, care, în pe el il am!... (își suflă foarte sgomot nasul, apoi își șterge ochii și aprinde țigarea)

Avocatul. — E vorba dar de a pro că lipsește dela cea mai sacră dăto conjugală, dăca...

Cocoana. — Apoi ai cunoscut-o dumneata pe măsă ce pramatie, ce catife (se dă la ureche fără succes; apoi, pufnind de ris) M'ai înțelegut, care va zică? (taie cu mîna dreaptă de de trei ori aerul în mișcări scurte și de bleojdind buzele, pufnind din nări și nînd închis ochiul stîng — semnul unei idei superlative.)

Avocatul. — Mai rămăne să găsim ceva: te insultă vreodată?

Tînerul. — Aplică, domnule, totdeauna așa vorbe triveale, care nu aş putea pentru ca să vi le zic în persoană prezenta mamiții.

Cocoana (se repede la ureche iar foarte mult succes; apoi, rizând, cătră avocat) Destul!

Tînerul. — Și, pe urmă, să vă spune drept... nu mi mai dă nici mîna pe ca să țiu o nevastă fără zestre...

Avocatul. — N'ai luat zestre?

Cocoana. — Zestre? dela cine? dela Pe

făcu numeroși adepti. In timpul căt bantui Kneipizmul, ne fu dat să vedem oamenii eu jobenul în cap și eu picioarele goale plimbându-se prin iarba udă, ca să le treacă miopia, ori să le crească părul. Mi-aduc și-acum aminte de un venerabil senator, care se dusese chiar la stabilimentul popei ca să se vindece de o veche și îndrăcită surzenie, grație căreia avusese norocul să nu audă nici unul din discursurile colegilor săi. De la stabilimentul popei, nenea Costică îmi trimise știri extraordinare: Nenea Costică auzea! Auzea el, senatorul care ajunsese să nu mai audă nici chiar vocea conștiinței sale! Sunt vindecate, imi seria nenea Costică.

Intr'o zi mă pomenese cu el.

— Ei! bună ziua, nene Costică!

— Mersi, nu fumez.

— Când te-ai întors?

— Cafea cu lapte.

Bino că se vindecase.

După Contole Matei și popa Kneip, moda terapeutică nu impuse pe gazetarul Cașavilan, eminentul director al „Universului“, singurul depozitar al adeveratelor hapuri de catramina.

O inteligentă reclama și succesul

nu întârziă: lumea înghiți și aceste hapuri. In scurt timp catramina vindecă omenirea de o sumă de boale și in special pe d. Cașavilan — de una din cele mai grozave: de surzenie.

După pilulele de catramina, veni la modă, prin mahalale mai ales, un medicament ciudat, descoperit de către un modest anonim, in timpul boalei prințului Ferdinand. Vă aduceți aminte că in timpul in care zilele prințului erau așa de grav amenințate de ifos, fie-care român propunea câte un medicament „sigur“. Atunci auziram le ieoana miraculoasă (o sărutai și-ți creștea leafa), de grăsimea de țîntar urbat, de cenușa de șobolan fiartă in lapte de fată mare, și de o mulțime de medicamente mai eroice ca însuși Mihaili-Viteazul. Succesul cel mai mare il avu anonimul care preconiză găinațul de porumbel alb. Prințul Ferdinand făcându-se bine, găinațul de porumbel alb ajunsese la mare preț. Numeroase contrafăcări discredită însă acest prețios medicament.

După Contole Matei și popa Kneip, veni la modă d-lui Pina. Pilulele acestui

eminent cizmar vindecară o sumă de oameni. Cazul bravului căpitan V. pescu, cazul d-nei Cârțan, etc., sunt bine cunoscute. Dar vai! mod capricioasă, gloria pilulelor Pink trecut; astă-zî favoarea bolnavilor îndreaptă către un nou medicament care de curând lucește pe cerul terapeutic. Succesele noului venit sunt colosale, vindecările miraculoase. In fundate's azi și catramina și porumbelul alb și pilulele Pink, azi singurul medicament infailibil, medicament căruia nici o boală nu rezistă.

„Verzi și Uscate“...

Vă supăra capul? — Citiți și Uscate!

Vă stringe gheata? — Citiți și Uscate!

Vă junghie măscaua? — Citiți și Uscate!

Vă doare soacra? — Citiți Uscate!

Scuipați sânge? — Citiți Uscate!

Ați murit? — Citiți Verzi do